

Ert tjänsteställe, handläggare	Ert datum	Er beteckning
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet	2024-03-07	LI2023/03629
Sanna Keivanlo		
Vårt tjänsteställe, handläggare	Vårt föregående datum	Vår föregående beteckning
Helen Lindquist, Helen.Lindquist@mil.se		

Remissvar över betänkandet En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande

Svar senast

Bilaga: Försvarsmaktens remissvar i ärende FM2024:3127:4

Försvarsmakten har beretts tillfälle att yttra sig över remiss av betänkandet En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande (SOU 2023:72).

Försvarsmakten tillstyrker huvudsakligen förslagen i betänkandet och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning, reformbehovet (s. 28 i utredningen)

När det gäller miljö kvalitetskraven i 5 kap. miljöbalken och vattenförvaltningsförordningen konstaterar utredningen att inte alla möjligheter till undantag som återfinns i EU-rätten har genomförts i svensk rätt. Försvarsmakten instämmer här med utredningen och påtalar att det är av stor vikt att myndighetens verksamhet undantas från tillämpning av de miljö kvalitetsnormer som fastställs, då de har en direkt påverkan vid tillståndsprovning och anmälningsärenden samt vid tillsyn av Försvarsmaktens miljöfarliga verksamhet (jfr remiss av *ändring av havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HV MFS 2023:18* och Försvarsmaktens remissvar i ärende FM2024-3127:4, se bilaga).

9.4.9 Frågor om leverans av vattentjänster i händelse av kris eller höjd beredskap

Försvarsmakten instämmer i det utredningen anför om behov av nödvatten. Som utredningen lyfter fram finns en pågående utredning om *ökad beredskap för att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster* (dir. 2022:127) där syftet är att stärka förmågan att leverera vattentjänster vid händelse av kris,

(HLI)

höjd beredskap eller krig samt utifrån de nya förutsättningar som följer av ett förändrat klimat. Försvarsmakten noterar att den utredningens uppdrag enligt ett tilläggsdirektiv (dir. 2023:140) ska redovisas den 30 november 2024.

12.5.12 Övriga statliga myndigheter

Utredningen gör bedömningen att förändringsförslagen inte kommer påverka Försvarsmakten eller Fortifikationsverket varken ekonomiskt eller få andra konsekvenser. Försvarsmakten delar inte denna slutsats.

Miljöbalken gäller även för det militära försvaret, med de undantag som anges i balken. Militär verksamhet utgör i många fall miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808) och kan medföra krav på tillstånds- eller anmälningsplikt. Viss militär verksamhet, exempelvis undervattenssprängningar, kan även utgöra vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Bygg eller anläggningsarbeten kan omfattas av krav på bygglov enligt plan- och bygglagen (2010:900). Förslaget innebär att beslutsprocesserna när det gäller bygglov och tillståndsprovning av miljöfarlig verksamhet förlängs och detta påverkar Försvarsmaktens möjligheter att expandera och modernisera övningsområden och försvarsanläggningar.

Försvarsmakten vill påtala att fastigheter som omfattas av myndighetens miljöfarliga verksamhet huvudsakligen ägs och förvaltas av Fortifikationsverket. I likhet med andra aktörer som tillämpar bl.a. plan- och bygglagen och miljöbalken, kommer Försvarsmakten att påverkas av förändringsförslagen, exempelvis avseende de byggnationer och projekt som myndigheten kommer att genomföra med anledning av beslutad tillväxt inom ramen för det fördjupade försvarssamarbetet med USA och ansvar för värdlandsstöd som Nato-allierad.

Försvarsmakten bedömer att förslagen bl.a. kan innebära ökade kostnader och krav på exempelvis dagvattenutredningar vid planläggning eller uppförande av ny bebyggelse samt vid tillståndsprovningar för miljöfarlig verksamhet. Det behöver därför säkerställas att förslagen inte medför några negativa konsekvenser när det gäller Försvarsmaktens verksamhet, vilket är särskilt angeläget mot bakgrund av den säkerhetspolitiska situationen samt beslutad militär tillväxt.

I beredningen av detta ärende har avdelningsdirektör Johan Askerlund, stf avdelningschef Fredrik Månsson, planerare Lina Fihlén och försvarsjurist Stefan Ulfswärd deltagit.

Detta remissyttrande har beslutats av stf chefsjuristen Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har dessutom stabschef Hampe Klein, sektionschef Annika Grahn, sektionschef Malin Höök, jurist Johanna Ivarsson, miljösamordnare Pia Kamm och, som föredragande, försvarsjurist Helen Lindquist, deltagit.

Arango Magnusson, Helene

Helene Arango Magnusson

Stf Chefsjurist

Sändlista

li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till
li.spn @regeringskansliet.se

Som orientering

Försvarsdepartementet

MS

LEDR MPE

Inom HKV som orientering

FST STRA

FST STÖD INFRA

Yttrande

Datum
2024-06-17

Beteckning
FM2024-14523:2 Sida 4 (4)

Säkerhetsskyddsklass
Ex ()

Ert tjänsteställe, handläggare

Karin Pettersson,
karin.pettersson@havochvatten.se

Vårt tjänsteställe, handläggare

Helena Severin, helena.severin@mil.se

Ert datum

2023-10-16

Vårt föregående datum

Er beteckning

Dnr: 03038-2023

Dnr: 3026-2023

Vår föregående beteckning

Remissyttrande avseende ändring av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HVMFS 2012:18 och rapport Samråd om bedömning av miljötillstånd och socioekonomisk analys

Försvarsmakten lämnar nedan synpunkter på förslag till ändringar i föreskrifterna HVMFS 2012:18 samt remiss gällande rapporten samråd om bedömning av miljötillstånd och socioekonomisk analys.

De föreslagna ändringarna i deskriptorerna som anges i bilaga 2 till föreskrifterna innebär förändringar avseende bedömningsgrunderna för miljö kvalitetsnormen god miljöstatus. Dessa deskriptorer har betydelse för fastställande av miljö kvalitetsnormer enligt 19 § havsmiljöförordningen (2010:1341). De föreslagna ändringarna kan därmed i förlängningen få betydelse vid Försvarsmaktens tillståndsprövningar och anmälningsärenden samt tillsyn av Försvarsmaktens miljöfarliga verksamhet genom tillämpning av bl.a. 5 kap. miljöbalken (1998:808).

Försvarsmakten förstår att det föreligger ett behov att anpassa den nationella lagstiftningen så att de överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU och genomförandet av havsmiljödirektivet (Ramdirektivet om en marin strategi, 2008/56/EG). Den möjlighet till undantag från tillämpningen av havsmiljödirektivet avseende verksamheter vars enda syfte är försvar eller nationell säkerhet har dock inte implementerats i den svenska lagstiftningen. Mot bakgrund av de begränsningar som implementeringen av direktivet riskerar att medföra för Försvarsmaktens verksamhet föreligger starka skäl för att Försvarsmaktens verksamhet ska omfattas av undantag från vissa av de krav som gäller enligt direktivet. Att sådana undantag implementeras i den

(HSE)

nationella lagstiftningen är en förutsättning för att Försvarsmakten ska kunna bedriva sitt huvuduppdrag, inkluderande av regeringen beslutad tillväxt och verksamhet som krävs med anledning av Sveriges medlemskap i Nato och ökat internationellt militärt samarbete.

De föreskriftsändringar som riskerar att få störst inverkan på Försvarsmaktens möjlighet att bedriva verksamhet är deskriptor 6, 10 och 11. Det är dock möjligt att även andra deskriptorer kan få negativa effekter för Försvarsmaktens möjligheter att utöva viss verksamhet.

Försvarsmakten bedömer att deskriptor 6, Havsbottens integritet, 6.3A Utsträckning av fysisk störning i bentiska livsmiljöer (1), kan ha en inverkan på all fysisk störning av havsbotten. För Försvarsmaktens del kan det få inverkan på myndighetens förmåga att genomföra undervattenssprängningar och övrig verksamhet som på ett eller annat sätt bidrar till fysisk åverkan på bottenmiljön.

När det gäller deskriptor 10.1B, Marint skräp på havsbotten, anser Försvarsmakten att det är otydligt vad som innefattas i begreppet skräp. Förslaget riskerar att få inverkan på Försvarsmaktens förmåga att bedriva övningsverksamhet i havsmiljö, då övningsverksamhet ger upphov till skräp, t.ex. tomhylsor, kulor och andra delar från avlossad ammunition.

Försvarsmakten bedömer att införandet av deskriptor 11, Undervattensbuller, riskerar att i förlängningen få stor påverkan på Försvarsmaktens möjlighet att bedriva verksamhet. Föreskriftsändringarna påkallar därmed ett ökat behov av att undantag från tillämpningen av havsmiljödirektivet avseende verksamheter vars enda syfte är försvar eller nationell säkerhet implementeras i den svenska lagstiftningen.

Försvarsmaktens verksamhet bör visserligen beaktas i bedömningen av om god miljöstatus uppnås och därmed få betydelse för framtagandet av miljö kvalitetsnormer. Det är dock av stor vikt att Försvarsmaktens verksamhet undantas från tillämpning av de miljö kvalitetsnormer som fastställs eftersom miljö kvalitetsnormer har en direkt påverkan vid tillståndsprövningar och anmälningsärenden samt tillsyn av Försvarsmaktens miljöfarliga verksamhet.

Försvarsmakten erinrar om att information om havsmiljön inom områden där Försvarsmakten bedriver verksamhet kan omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets och sekretesslagen (2009:400). Uppgifterna rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs. Sådana uppgifter utgör även säkerhetsskyddsklassificerad information varför säkerhetsskyddslagen (2018:585) ska tillämpas. Vidare är sjömätning och spridning av geografisk information i svenskt vatten tillståndspliktigt i enlighet med lagen (2016:319) om skydd för geografisk information. Detta kan innebära

att Försvarsmakten är förhindrad att delge eller rapportera eventuell information som behövs för att bedöma tillståndet i havsmiljön i de områden där myndigheten bedriver verksamhet.

I beredningen av detta ärende har avdelningschef Björn Fredriksson och miljösamordnare Pia Kamm deltagit.

Detta yttrande har beslutats av sektionschef Annika Grahn Sulusi. I den slutliga handläggningen har som föredragande deltagit försvarsjurist Helena Severin.

Grahn Sulusi, Annika

Sektionschef

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

havochvatten@havochvatten.se

Inom Försvarsmakten

MS

FST STÖD INFRA